

La Cançó Popular Catalana
i l'Orfeó Català

Sembla que, ara, ultimament,
es remou com una ^{espècie de} creuada
contra el repertori conjoin-
ti-popular de l'Orfeó Cata-
là. Per medi de conferen-
cies, ^{de}periòdics i de paraula
ens arriba aquest revolt
de marçjada contra un
gènere que ha sigut
com la base artística
i característica
de la nostra institució.

Me plan per a saber als
detractors d'aquesta nostra
fonamental característica
que ~~ja~~ ~~directa~~ nosaltres,
els que directors artístics
de l'Orfeó, som tessuts

2

i constant amb els nostres
amors. Jo, particularment,
no canvio fàcilment de
paran-ia, d'opinions i
predileccions. beu el vent
de ponent o de tramun-
tana. En música crec
tenir cert criteri fon-
amentat en cinquanta anys
de fer de musicista, no d'a-
magat, sino ^{d'avant} la gent hu-
mil i la gent culta.
Em sento a dins un gust
per la música purament amb
un d'aler ^{d'esperança} (et fonament ra-
cional, que ^{fa} que tingui fe
amb les meves predileccions
i en amorament artístic.
Sençillament, crec tenir
un bon gust en música
ben fonamentat en musi-

ca, i se que sento amb tot³
el meu ésser, amb cos i à-
nima, aquest art que jo
professo i pel qual Déu
amb sa bondat inefable
m'ha donat un grapat de
d'instint, per a que po-
rant hi el meu esforç,
serveixi a Ell i al
pròxim.

Les cançons populars
les estimo perquè en elles
hi sento un gust espe-
cialíssim, diferent del
que sento en tota altra
música, per bona, subtil
i profunda que sigui; un
gust especial de virginitat
i innocència. Hi trobo un
encantament genèric, com

4
el que trobem ~~amb~~ en es-
tracte amb els infants, amb
llur espontaneïtat amb
llur candor i amb llurs
entremaliadures. Desgraciadament
~~de~~ l'home qui, al menys,
no sent l'ignorança de
l'innocència. incantivola.
Molt incòmode serà el
gest artístic que no sab
copiar l'inefable del cant
del poble. Ja poden venir
certs filòsofs a dir-me
que l'objectivitat no ex-
isteix, que tu ets jo i
que jo sóc tu, que no's
puc pas créure; ja po-
dria dir-me els savis
que l'art popular és una
degeneració de les altres cimes

artístiques, que no'ms po-
den per 'convenir. Si d'a-
lli dalt ve'jo el sentit
genèricament diferent i
genèricament millor per
la seva humilitat. Millor
per la seva alliberadora in-
nocència que sab saltar
graciosament per sobre la
quadratura cúbica i per
damunt de tota modali-
tat abstrusa; que resol
tota irregularitat de forma
en una primordial regu-
laritat estètica. Aquesta
qualitat genèrica a germa-
na i caracteritza quasi to-
ta la cançó popular de
tots els països. Però, l'ac-
cent de la ~~la~~ ~~raça~~ peculiar

de les races, la individualitat
 en grups, com l'accent
 i sons del llenguatge, com
 els trets fisiològics, com
 els costums, virtuts i vici
 ancestrals individualitzen
 els poble i els destinen
 uns dels altres. Per ço jo,
~~la causa catalana,~~ la nostra
 causa, la gusto ben catalana,
 ben nostra. Per ço el nostre mes-
 tre Pedrell, venerable per les
 seues obres i per les seues en-
 unyances, guisa dels primers
 entre nosaltres en estiman-
 la i honorar-la, deia que
 la causa de raça és com
 la font de juvenença, on
 tot art es vivifica i vi-
 goritza, i que la seva virtut
 és un medi eficaç per a la

reintegració d'un poble.
 I hem sentit que, per aquestes ~~per~~
 raons, l'Orfeu Català n'ha
 estimulat l'enamorament
 entre nosaltres i per això
 ha cantat i canta sempre
 que en te acinenters les har-
 monitzacions i glòries amb
 què les nostres composicions s'
 han vestida i honrada.

I diem que s'ha honra-
 da perquè, ~~per~~ en general, les
 interpretacions dels nostres com-
 positors són escaients i ben sen-
 tides, no són arbitràries, sinó
 que són amplificacions del
 llur ritme i del llur
 fons harmònic; i hi mostra
 la personalitat del músic,
 però com serventa amorosa
 de la prece i virginal

melodia. Moltes vegades l'imaginació de l'artista s'hi ha esplaïat, moquada per la virtut melòdica i harmònica de la cançó i per l'argument del text, resultant-ne sovint petites o veritables glòries, algunes d'elles vers joells del nostre repertori coral.

I tal que esmentem com mostra de les últimes, les superbes glòries de Nicolau « La Mare de Déu » i « El Noi de la Mare ». Adés i ara s'ha criticat el pintoresc d'algunes de les harmonitzacions i glòries de les nostres cançons. El pintoresc és verament un element secundari, però si la cançó del poble el conté, ^{com moltes vegades passa,} obligat és a conservar-lo i a servir-lo. I quan això es fa

amb vera gràcia, és una pedanteria el menysprear-lo. En aquest gènere, diu el nostre repertori, hi tenim belles mostres que són veritables troballes; en elles, i hi sent a aquella vida virginal que porta en si i encomana la virtut primordial de la melodia del poble amb un respec. de tornades, eixerides i xiroies.

Ara hi ha qui diu que ~~el~~ el nostre repertori de cançons han creat la tradició arxèo-catalanesca d'enquerrar la cançó popular. Doncs jo dic que, qui fa aquesta afirmació cal que la demostris; i que si no ho fa resta de cos present com un pedant despreciable.

Que de la cançó no n'hi
 ha prou! Qui ho ha dit
 avans de nosaltres? Desde
 les primeres manifestacions
 de l'Orfeo Català al costat
 de la cançó hi harem po-
 sat obres clàssiques i mo-
 dernes, ben alienes al
 gènere cançonístic. La nos-
 tra història respon a tota
 aquesta falòrnies que de
 tan en tan ens surten al pas.
 La cançó la donem com a
 germen, com a arrel, com
 a vivificació d'un art ve-
 rament fill del nostre èsser,
 i aquest fruit ja l'ha donat
 la nostra cançó en obres
 verament models de la litera-
 tura ~~moral~~ ^{musical} moderna, obres mes-

poemes, d'orals que van abra-
noster del nostre sentir i
de la nostra unitat racial.

Per què, ~~volem~~ doncs, volem que
deixem la cançó de recó?
Volem que siguem purament
universals seguint pas a pas
tots els modes que van i
venen com fantasmes,
ximpleries? Que seguim
els modes 'intellectuals' sor-
rides i aclamats per les
penyes desvagades d'ate-
neu? Fem un altra feina.

L'amor ens guia i nos
deixa reposar. Som mi-
ris conscients del nostre
art i del nostre amor a la
nostre terra, de la qual en

tenim el tast al nostre pa-
ladar i la sang al nostre
cor.

No n'hi ha prou en cri-
dar per a tenir raó. Preba-
llem, si us plau, d'interre-
ssadament; feu alguna
cosa de profit i que
duri pel nostre art i per
la nostra Pàtria; i allavors
criden i critiquen, que
s'indren dret que es cal-
tin la gent us escolti i
faci cas de les vostres pa-
rables.

Joan Mulet